

**ULUSLARARASI KATILIMLI GENÇ
AKADEMİSYENLER SEMPOZYUMU PROGRAMI**
*INTERNATIONAL SYMPOSIUM FOR
YOUNG SCHOLARS*

**ULUSLARARASI
“OSMANLI DEVLETİ'NDE VE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE
GÖÇ VE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM”
SEMPZYUMU**

2-3 Nisan 2018 İSTANBUL

*INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON
MIGRATION AND CULTURAL
INTERACTION IN OTTOMAN
EMPIRE AND TURKEY*

April 2-3, 2018 ISTANBUL

Halil İnalçık
Tarih ve Toplum Bilimleri
Araştırma ve Uygulama
Merkezi

İLETİŞİM: Prof. Dr. Mehmet Mehdi İlhan ve Orhan Albayrak
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Halil İnalçık Tarih ve Toplum
Bilimleri Araştırma ve Uygulama Merkezi Halkalı - İstanbul **Tel:** 0212 692 9747
symposium@migration-and-cultural-interaction.org - orhan.albayrak@std.izu.edu.tr
mehmet.ilhan@izu.edu.tr - www.migration-and-cultural-interaction.org

CONTACT DETAILS: Prof. Dr. Mehmet Mehdi İlhan and Orhan Albayrak
İstanbul Sabahattin Zaim University Halil İnalçık Social Sciences and Historical
Research Center Halkalı - İstanbul **Tel:** 0212 692 9747
symposium@migration-and-cultural-interaction.org - orhan.albayrak@std.izu.edu.tr
mehdi.ilhan@anu.edu.au - www.migration-and-cultural-interaction.org

15:30 - 17:00

Osmanlı Devleti ve Göç / Ottoman Empire and Migration
Bulgaristan, Anadolu, Kültürel Etkileşim, Latin Amerika, Aceh, Belgesel, Arşiv

TB: Seminer 1: V. OTURUMOturum Başkanı: **Hatice Kadioğlu Ateş****Ahmet İlker Baş:** Kırım Savaşından Sonra Bulgarların Rusya'ya Göçü**Nesrin Osman İspova:** Göç ve Tehcir: Bulgaristan Örneği**Simge Mert:** Bulgaristan'dan Türkiye'ye Göç Sürecinde Ortak Öteki: Çingeneler**Meryem Karabekmez:** Bir Sözlü Tarih Örneği Bulgaristan'dan Türkiye'ye
Göç Deneyimi**TB: Seminer 2: VI. OTURUM**Oturum Başkanı: **Hicabettin Sarı****İsrafil Kuralay:** Latin Amerika'da Osmanlı İzleri: El Turko**İşıl Acehan:** Ottoman Immigrants in the U.S.: Cultural Interactions between
Ottoman Immigrants and Americans in the U.S. at the Turn of the 20th Century**Seyran Aktaş:** XVI. Yüzyılda Ermeni Göçlerine Dair Bir Değerlendirme**Meirison Son:** Ottoman Relations with Aceh And Pan Islamism**Kahve Arası / Coffee Break**

17:00 - 17:30

VII. ve VIII OTURUM / SESSION

17:30 - 19:00

Osmanlı Devleti ve Göç / Ottoman Empire and Migration
Eğitim, Sanat, Edebiyat, Roman, Savaş

TB: Seminer 1: VII. OTURUMOturum Başkanı: **Nesrin Osman İspova****Embiye Kazımova:** Osmanlı Döneminde Bulgarca Yazılan Türkçe Ders Kitapları**Musa Bardak, Nihat Topaç & Sebahat Tuba Boynueğri:** Osmanlı Devletinde

Modern Okulöncesi Eğitimde Görev Alan Ermeni, Yahudi Ve Rum

Öğretmenlerin Kültürel Etkileri

Fahmi Raza: Migration and Slavery in Religious Behaviour - Study About
Indonesian Maid in Asian Region**Fatima Essadek:** Thomas Dallam in Istanbul Cross: Cultural Interaction in
the Age of Intolerance**TB: Seminer 2: VIII. OTURUM**Oturum Başkanı: **Mehmet Serez****Dilara Avcı:** 93 Harbi ve Pomakların Anadolu'ya Göçleri**Esra Aksöyek:** Elveda Balkanlar Unutulan Vatan Romanına Psikososyal Bir Bakış**Ayhan Aypak:** Girit Mübadillerinin İki Dillilik Hadisesinin Türk Romanı Üzerindeki
Sosyokültürel Etkileri**Meryem Salim-Ahmet:** Osmanlı Dönemi Yazılı Kaynaklarında Geçen
Bulgarca Alıntılar**Sempozyum Yemeği / Symposium Dinner: Kız Kulesi**

19:30 - 21:30

OSMANLI DEVLETİNDE MODERN OKULÖNCESİ EĞİTİMDE GÖREV ALAN ERMENİ, YAHUDİ VE RUM ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜREL ETKİLERİ

Öğr. Gör. Musa BARDAK¹

Öğr. Gör. Nihat TOPAÇ²

Öğr. Gör. Sebahat Tuba BOYNUEĞRİ³

Eğitimin halka yayıldığı 19. Yüzyılda Batı'da olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de eğitimde modernleşme çabaları kapsamında tüm çocuklara ilköğretimin zorunlu yapılmasının ardından rüştiye mektepleri ve diğer ortaöğretim kurumları yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır. Bu sayede eğitimde yaşanan bilinçlenme ve pedagojik farkındalık daha küçük yaşlarda çocukların okuma yazma öğrenmeden önce gelişim alanlarının desteklenmesi ve becerilerinin geliştirilmesinin önünü açmıştır. İlk olarak Almanya Fransa ve İngiltere'de modern anlamda okulöncesi eğitim kurumlarının açılmasının ardından 20. Yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti'nde de bu kurumlar açılmaya başlanmıştır.

1850'li yıllardan itibaren öğretmen eğitimi konusunda önemli tecrübeler yaşayan Osmanlı eğitimi, diğer öğretmenlik alanlarının aksine daha özel bilgi ve beceriler gerektiren okulöncesi öğretmeni bulmada ve yetiştirmede zorlanınca farklı çözüm yolları denemiştir. Devletin hâkim unsuru olan Müslümanlardan bu mesleği icra edecek yeterli sayıda personel bulunamayınca Osmanlı vatandaşı olan Ermeni, Rum ve Yahudi öğretmenler istihdam edilmiştir. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde ulaşılan belgelerde ana mekteplerinin öğretmen kadrosunda ve öğretmen yetiştirmek için açılan Darümuallimât'ın Ana Muallime şubesi hoca kadrosunda birçok Ermeni, Rum ve Yahudi eğitimci olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışmada yaşamının ilk yıllarındaki bireylerin aileden sonraki en temel eğitim basamağı olan okulöncesi eğitimde kültürel farklılıklara sahip öğretmenlerin etkileri incelenmiştir. Kültürlerin belirleyici dinamiklerinden biri olan "din" in, laik eğitimin tam olarak yerleşmediği bir zaman diliminde öğretmenlerin verdiği eğitimlerde somutlaşma derecesi konu edinilmiştir. Hristiyan ve Yahudi adetlerini içeren; oyunlar, şarkı sözleri ve kil hamuru gibi yoğurma maddelerinden oluşturulan somut eşyaların çocukların zihin dünyalarına ve davranışlarına ne derece etki ettiği anlaşılmasa da belli bir kültürel etkileşim imkânı doğurmuştur. Özellikle de davranış odaklı bir eğitim basamağı olan okulöncesi eğitimde Müslüman çocuklarına Hristiyan ve Musevi olan öğretmenlerin eğitim vermesi kültürel etkileşim açısından yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi Eğitim, Ana Mektebi, Darümuallimat, Ermeni, Rum ve Yahudi Öğretmen, Eğitim Yoluyla Kültürel Etkileşim.

¹ Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı, musa.bardak@izu.edu.tr

² İstanbul Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı, ntopac@istanbul.edu.tr

³ Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı, tuba.boynuegri@izu.edu.tr